

Lato to dobry czas na odpoczynek. Jednym kojarzy się przede wszystkim z wyjazdem nad morze, innym z podróżami po miastach i miasteczkach. Wielu Białorusinów od dawna wybiera rodzinne strony jako alternatywę dla wczasów za granicą. I nie ma w tym nic dziwnego: posiadamy piękne krajobrazy, bogatą historię. Nawiedzając katolickie świątynie, możemy ubogacić swoje spojrzenie na naszą niepowtarzalną architekturę. Dziś proponujemy ogląd miejsc, które rzeczywiście warto zwiedzić. Letni czas jest do tego wspaniałą okazją.† Kościół pw. św. Władysława w Sobotnikach

Świątynia w stylu neogotyckim została wzniesiona w latach 1904-1907 z funduszy hrabiego Władysława Umiastowskiego i jego żony Janiny. Małżeństwo nie miało dzieci i hrabia stwierdził, że jest to przekleństwo rodu, więc postanowił zbudować kościół. Fundator pragnął, by świątynia nosiła tytuł jakiegoś świętego, w końcu przystał na św. Władysławie Węgierskim, który działał na polu chrystianizacji na Węgrzech. A propos, kościół w Sobotnikach jest jedyny na Białorusi pod tym wezwaniem.

W świątyni znajduje się krypta rodu Umiastowskich i Dunin-Rajeckich, mieszcząca się pod głównym ołtarzem. Jako pierwszy został w niej pochowany założyciel – Władysław, po czym przeniesiono tam szczątki jego krewnych. Szczegółowo informuje o tym tablica pamiątkowa ustanowiona w 1931 roku. Tylko na grobie przeznaczonym dla Janiny (zatroszczyła się o niego sama) nie ma ani imienia, ani daty, gdyż hrabina zmarła z dala od rodowego gniazda – w Rzymie (Włochy). Stworzyli nekropolię mistrzowie ze Szwecji.

Kościół w Sobotnikach jest prawdziwym muzeum, wartość okazów którego zostałaby doceniona przez wielu znawców sztuki. Znajdują się tu organy, starsze od samego budynku – dziedzictwo po starożytnym, jeszcze drewnianym kościele. Nie mogą nie wywrzeć wrażenia stare ławki kościelne powstałe w 1884 roku – siedziały w nich rodziny Umiastowskich. Wśród innych starodawnych przedmiotów można wymienić marmurową chrzcielnicę dla niemowląt, rzeźby.

Kościół już z dala ujmuje pięknym majestatycznym kształtem: wysoka o trzech kondygnacjach wieża-dzwonnica, wydaje się, sięga nieba spiczastą iglicą. Równie „kłująco” wygląda środkowa brama wbudowana w ogrodzenie. Od wewnątrz świątynię zdobią trzy ołtarze: główny pw. św. Władysława (kiedyś posiadał 54 wota), lewy boczny – Matki Bożej Różańcowej z cudownym obrazem, prawy – św. Jerzego.

Kościół pw. Trójcy Przenajświętszej w Gierwiatach

Cudowna świątynia w stylu neogotyckim, która mogłaby upiększyć każdą stolicę europejską, zo- stała wzniesiona w latach 1899-1903 z funduszy księcia Olszewskiego. Jak się później okazało, miejsce wybrano nie najlepsze: wody gruntowe nieustannie niszczyły fundamenty kościoła. Aby poprawić sytuację, budowniczowie musieli dokonać regulacji miejscowej rzeki Łoszy. A na jej brzegu wzniesiono cegielnię, gdzie wytwarzano materiały budowlane o wysokiej jakości (podobno do każdej cegły, aby była bardziej trwała, dodawano kurze jajo). W wyniku na najwyższym miejscu w Gierwiatach powstała jedna z najwyższych świątyń Białorusi: wysokość wieży wynosi 61 metrów. Na iglicy mieści się krzyż, który z dołu wydaje się bardzo mały, lecz w rzeczywistości sięga 6 metrów. Kościół zadziwia bogactwem elementów gotyckich, z powodu czego często jest porównywany z Notre Dame de Paris oraz bazyliką w Kolonii.

Wewnętrzny wystrój świątyni to wspaniała kontynuacja jej oblicza zewnętrznego: wygląda surowo i jasno. Tym nie mniej wnętrze nie jest pozbawione unikalnych i złożonych elementów. Na przykład na wysokim poziomie zostały wykonane detale kute z metalu, witraże z kolorowego szkła, drewniane figury, krzyże. A centralną bramę wejściową można uznać za prawdziwe

dzieło sztuki.

Ile czasu trzeba przeznaczyć na zwiedzanie tego kościoła? 10-15 minut wystarczy na to, by na szybko przyjrzeć się i zrobić kilka zdjęć świątyni i rzeźbom 12 apostołów, godziny – by wziąć udział we Mszy św. i posłuchać brzmienia organów. I ponad połowę dnia można spędzić na zwiedzaniu dendrarium (znajduje się tam ponad dwa tysiące roślin).

Kościół pw. świętych apostołów Piotra i Pawła w Wasiliszkach Starych

Został wzniesiony w latach 1897-1903 według projektu polskiego architekta Konstantego Wojciechowskiego. Fundowało budowę świątyni wielu ludzi, m.in. pochodzenia żydowskiego. Świadczą o tym wizerunki sześciokątnej gwiazdy na każdej ze ścian wieży oraz imiona wyrzeźbione na płytach fundamentu kościoła.

Artystyczna wyrazistość wnętrza świątyni sprawia duże wrażenie dzięki wykorzystaniu elementów tłoczenia, ceramiki, drzeworytu. Monumentalne słupy wspierające strzeliste sklepienie dzielą przestrzeń na trzy nawy. Na niektórych z nich umieszczono rzeźby apostołów. Boczne płaskorzeźby przedstawiają Drogę Krzyżową Chrystusa. Wydarzenia z życia Zbawcy oraz apostołów Piotra i Pawła odzwierciedlają witraże wykonane w stylu renesansowym. Na szczególną uwagę zasługują boczne nisze. W nich stworzono sztuczne groty, w których została pokazana ekspozycja: powitanie przez mędrców narodzonego Chrystusa. Podobnych grot więcej nigdzie na Białorusi nie ma.

Oprócz tego kościół w Wasiliszkach Starych jest znany z tego, że w dzieciństwie śpiewał w nim znany na całym świecie Czesław Niemen (Wydrzycki), a jego ojciec grał tam na organach. Instrument ten został przeniesiony do obecnego kościoła z wcześniejszej drewnianej świątyni. Istnieje opinia, że wykonali go niemieccy specjaliści z hamburskiego warsztatu Friedricha Samuela Jantzena.

Kościół pw. Trójcy Przenajświętszej w Iszczołnie

Świątynia w stylu późnego baroku została pobudowana w 1758 roku dzięki staraniom grodzieńskiego chorążego Józefa Wała. Stoi na dużej krypcie, gdzie spoczywają szczątki prawie wszystkich właścicieli Iszczołna od XVI wieku. Prosto przed wejściem do kościoła znajdują się dwa groby. Napisy na nich są zatarte, więc nie da się przeczytać, kto został pod nimi pogrzebany. Jednak miejscowe podanie głosi, że kiedyś mieszkał tu dumny szlachcic, który pod koniec życia uświadomił sobie, że zachowywał się niesprawiedliwie w stosunku do ludzi. Więc poprosił o pochowanie go przed wejściem do świątyni, by każdy idący tam deptał jego dumę. Podczas powstania 1863 roku w kościele posługiwał ks. Adam Falkowski. Tu z ambony ogłosił parafianom Manifest Rządu Ludowego. Po donosie jednego z mieszkańców kapłan został aresztowany i rozstrzelany w Lidzie. Na znak jego odejścia w kościele bez przerwy biły wszystkie dzwony.

Wewnątrz świątynia wyróżnia się barokowym ołtarzem zdobionym sztukaterią i kolumnami korynckimi. Zachowały się tu również starodawne organy dziewięciogłosowe.

Godny uwagi jest zegar słoneczny, znajdujący się na kamiennym postumencie w południowej części podwórza kościelnego. Wykonał go w XVIII wieku mistrz Malecki. Urządzenie wskazywało czas bardzo dokładnie dzięki temu, że twórca uwzględnił szerokość, na której będzie wykorzystywane. Zachowało się całe za wyjątkiem wskazówek na tarczy. Współczesny majster zamienił je detalem z drewna, jednak teraz zegar wskazuje niedokładny czas.

Kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Żołudku

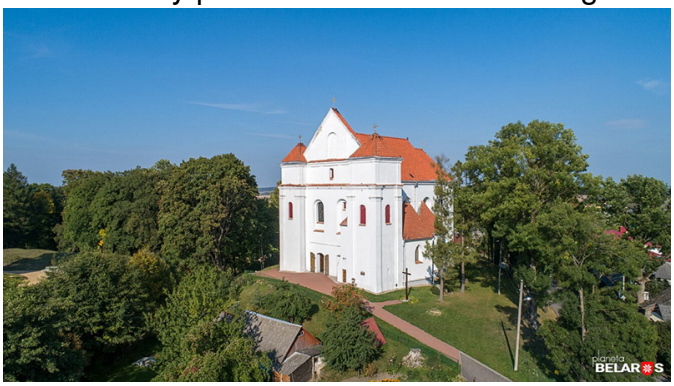
Został pobudowany w 1854 roku z kamienia gospodarczego w stylu późnego klasycyzmu. Fasada i przylegające terytorium są ozdobione licznymi rzeźbami i sztukaterią, co w tamtych

czasach było ogromnym przepychem. Projekt świątyni opracował architekt Karol Podczaszyński.

Kościół posiada trójkątny fronton na głównej fasadzie, kąty której zdobią pinakle. Wejście zgodnie z wymogami estetyki klasycystycznej zostało wykonane jako mosiężny czterokolumnowy portyk, do którego prowadzą szerokie schody. Na południowej ścianie przy wejściu znajduje się starożytny zegar słoneczny.

W środku przestrzeń świątyni przypomina uroczystą aulę. Pod ołtarzem znajduje się krypta ze szczątkami zmarłych. Jedną z najznakomitszych osób tam spoczywających jest Antoni Tyzenhauz – znakomity reformator i mecenas, starosta grodzieński.

Kościół farny pw. Przemienienia Pańskiego w Nowogródku

Uważa się, że kościół został założony w 1395 roku przez księcia Witolda w miejscu świątyni pogańskiej. Przez dłuższy czas był drewniany. Dopiero w pierwszej połowie XVII wieku powstały przy nim dwie murowane kaplice. W 1422 roku w świątyni odbył się ślub króla Polski Władysława Jagiełły z księżną Zofią Holszańską.

Po prawej stronie kościoła w jednej z kaplic znajduje się cudowny obraz Matki Bożej Nowogródzkiej. Jest na nim przedstawiona Maryja z Dzieciątkiem Jezus. Najświętsze postacie zdobi srebrna szata oraz korony. Obraz Bogarodzicy pochodzi przykładowo

z I poł. XVIII wieku. Prawdopodobnie przed nim odbyło się cudowne uzdrowienie maleńkiego Adama Mickiewicza po tym, jak spadł i mocno się stłukł (nikt nie wierzył, że dziecko zostanie przy życiu). Chłopiec odzyskał przytomność przed obrazem Matki Bożej, gdy przyniesiono go na wpół martwego do kościoła, czepiając się ostatniej nadziei.

W świątyni znajduje się sarkofag ze szczątkami 11 błogosławionych sióstr nazaretanek z Nowogródka, rozstrzelanych przez Niemców podczas II wojny światowej. Można tam również zobaczyć płaskorzeźbę z marmuru upamiętniającą nowogródzkich rycerzy, którzy zginęli w bitwie z Turkami pod Chocimiem w 1621 roku.

Kościół pw. św. Michała Archanioła w Michaliszkach

